

ALEKSANDR FAYNBERG ASARLARIDA BADIY SAN'ATLARNING O'ZIGA XOSLIGI

Sobirova Asilabonu Aziz qizi

O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti

2-bosqich talabasi

asilasobirova768@gmail.com

ANNOTATSIYA

Mazkur maqolada mahoratli shoir va tarjimon Aleksandr Faynberg qalamiga mansub bo'lgan she'rlarning tahlili qilinadi. Faynberg lirikasida qanday badiiy san'atlar uchrashi mumkinligi, ularning o'ziga xos jihatlari haqida gap boradi.

Kalit so'zlar: *tabiat tasviri, kuz, qish, tashbih, tashxis, mubolag'a, sifatlash.*

CHARACTERISTICS OF STYLISTIC DEVICES IN FEINBERG'S WORKS

ABSTRACT

This article provides information about the analysis of poems written by the skilled poet and translator Alexander Feinberg. It talks about what kind of stylistic devices and their specific aspects may have been meet in works of Feinberg.

Keywords: *image of nature, autumn, winter, allegory, diagnosis, exaggeration, assimilation.*

O'zbek adabiyotida shunday shoirlar borki, ularning asarlarini, xususan, she'rlarini o'qisangiz, qayta va qayta o'qishni xohlaysiz. Ana shunday so'nmas yozuvchilardan biri – Aleksandr Faynberg. Nafaqat o'zbek, balki rus xalqining ham atoqli adiblaridan bo'lgan Aleksandr Arkadevich o'z davrining zamondosh ijodkorlar

orasida go‘zal va betakror ijod namunalari bilan ajralib turar edi. Uning ko‘plab yozgan asarlari, beqiyos tarjima namunalari o‘zbek kitobxonlari tomonidan zavq bilan mutolaa qilib kelinmoqda. Aleksandr Faynbergni har eslaganimizda tabiat, vatan manzaralari singdirilgan lo‘nda va ma‘noli she‘rlari, hayot haqiqati aks etgan nasriy asarlari beixtiyor ko‘z oldimizda gavdalanadi. Uning she‘riy ijodida G‘arb va Sharq milliyligi o‘zaro tutashib, o‘ziga xos badiiyatni vujudga keltirgan. Misol tariqasida uning “Bu tovushni angla...” deb boshlanuvchi she‘rini olaylik:

*Bu tovushni angla – qanotlar sozi,
Yer ostidan to‘lqinlanib bo‘ylaydi.
Sargardon qushlarning tungi parvozi
Oy nuriga bo‘zlarini iylaydi.*

Ushbu she‘rning birinchi to‘rtligida, asosan, tabiat manzarasi tasvirini ko‘rish mumkin. Birinchi misrada eshitalayotgan tovush go‘yoki qushlarning qanoti ila chalinayotgandek tasvirlanadi. Qushlar qanotlarini musiqa sozlariga qiyoslab, shoir tashbih ya‘ni o‘xshatishdan mohirona foydalana olgan. Uchinchi misrada esa qushlar insonga xos sifat “sargardon” so‘zi orqali ta‘riflanadi va ularning to‘lin oy nurlariga qarab iylayotganlari, oyga nimadir demoqchiday bo‘lib turganlarini ko‘rishimiz mumkin. Bu ibora sifatlashning yorqin namunasi sifatida xizmat qilmoqda.

*Erib bitmasidan ovozni ilg‘a,
Bu – biz yer tubiga sochgan baxt-u g‘am.
Quchib o‘tayotir ko‘zlaring ilg‘ab,
Enayotir kuzning vidosiga ham.*

Ushbu she‘rning ikkinchi bandi ham juda go‘zal tarzda kitobxonlar uchun yetkazib berilgan. Birinchi misrada ovoz erib bitmasidan uni anglab olish kerakligi uqtirilmoqda. Bu orqali adibimiz tashxis ya‘ni jonlantirish san‘atining betakror

namunasini ochib bergan. Bizning yer tubiga baxt-u g‘amlarimizni sochishimiz esa mubolag‘a san‘atining namunasi hisoblanadi. Keyingi misralarda esa yana tabiat tasviriga beixtiyor murojaat qilinadi. She‘r yozilayotgan paytda kuz o‘z vidosini aytib, qishga yo‘l berayotganini bilib olishimiz mumkin.

Hali anglab yetmay bir – birimizni

Qish kelar, qor bosar bor sirimizni.

Yuqoridagi bandning isboti sifatida she‘rning eng so‘nggi bayti qish faslining kirib kelmoqchi bo‘layotganligidan dalolat beradi. Yuqoridagi biz tahlil qilgan she‘r to‘la-to‘kis tabiat manzaralarini, ularning bir-biridan chiroyli fasllarini qiyofalantirgan desak adashmagan bo‘lamiz. Kitobxonlarimizga Faynberg she‘rlarini o‘qib chiqishni tavsiya qilgan bo‘lar edim. O‘zbek va rus shoirlari osmonida birdek o‘chmas iz qoldirgan buyuk yozuvchi ijodi hali ham talabalar, yoshlar va kitobxonlar orasida kech qamrovda haligacha o‘rganib kelinmoqda.

ADABIYOTLAR RO‘YXATI

1. https://kultura.uz/view_8_r_3314.html
2. https://teletype.in/@yosh_kitobxon_kitoblari_bot/b3svIbVtu
3. http://ziyouz.com/images/poets/aleksandr_faynberg.jpg
4. <https://www.britannica.com/art/Uzbek-literature>
5. <https://yuz.uz/uz/news/aleksandr-faynbergning-yorqin-xotirasiga>